

Sirküler Tarihi : 26.01.2006

Sirküler No : 2006/035

MEVDUAT FAİZİ, REPO VE KAR VE ZARAR ORTAKLIĞI BELGESİ KARŞILIĞINDA ÖDENEN KAR PAYLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

Gelir Vergisi Kanunu (GVK)'nın,

- 75/7 nci maddesi gereğince **mevduat faizleri**,
- 75/12 nci maddesi gereğince **faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr payları ve katılım bankalarınca (özel finans kurumlarınca) kâr ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kâr payları**,
- 75/14 üncü maddesi gereğince de **repo gelirleri** menkul sermaye iradı mahiyetindedir.

Bu gelirler üzerinden GVK'nun 94/8, 9 ve 14'üncü maddelerine istinaden gelir vergisi kesintisi yapılması gerekmektedir.¹ Bu gelirler üzerinden söz konusu kesintinin yapılmış olması nedeniyle bunların beyan dışı kalmasını sağlayan geçici 55 inci maddenin yürürlük süresinin 31.12.2005 tarihinde sona ermesi ile birlikte bu gelirler 1.1.2006 tarihinden itibaren esas itibarıyla beyana tabi hale gelmişse de, yine bu tarihte yürürlüğe giren ve 10 yıl süreyle uygulanacak olan geçici 67/4 üncü madde ile söz konusu gelirler üzerinden maddede belirtilen oranda (%15) gelir vergisi kesintisi yapılması ve bu vergilemenin nihai vergileme olması öngörülmüştür.

Başka bir deyişle, yukarıda sayılan gelirler için genel esasların dışında özel bir vergileme rejimi getirilmiştir. GVK'nun geçici 67/4 üncü maddede, bu iratlar üzerinden GVK'nun 94 üncü maddesi veya Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi kapsamında ayrıca kesinti yapılmayacağı hükme bağlanarak, geçici 67 nci maddeye öncelik tanınmış ve mükerrer kesinti yapılması önlenmiştir.

Geçici 67 nci maddenin 7 nci fıkrasında, geçici 67/4 üncü fıkra uyarınca kesintiye tâbi tutulan gelirler için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmeyeceği, diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannamelere bu gelirlerin dahil edilmeyeceği hükme bağlanarak, yapılan %15 oranındaki vergi kesintisinin nihai vergi olması sağlanmıştır.

Buna göre geçici 67 inci maddenin 4 üncü fıkrası uyarınca, **ödemeyi yapanlarca** kesintiye tabi tutulan,

- Mevduat faizleri,
- Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kâr payları ile kâr ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kâr payları ve katılım bankalarınca (özel finans kurumlarınca) kâr ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kâr payları,
- Repo gelirleri için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecek, başka gelirler dolayısıyla verilecek beyannamelere bu gelirler dahil edilmeyecektir.²

¹ Bu iratların dar mükellef kurumlar tarafından elde edilmesi halinde Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca vergi kesintisi yapılması gerekmektedir.

² Dar mükellef kurumların, Türkiye'deki işyerlerine atfedilmeyen veya daimi temsilcilerinin aracılığı olmaksızın elde edilen ve GVK'nun geçici 67 nci maddesi kapsamında kesinti yapılmış kazançları ile daimi temsilcileri aracılığıyla elde ettikleri ve tamamı GVK'nun geçici 67 nci maddesi kapsamında kesintiye tâbi tutulmuş kazançları için yıllık veya özel beyanname verilmeyecektir. Başka bir deyişle kesinti suretiyle yapılan vergileme bunlarda da nihai vergileme olacaktır.

Ticarî faaliyet kapsamında elde edilen bu mahiyetteki gelirler hakkında ticarî kazanç hükümleri uygulanacağı için geçici 67 inci madde gereğince kesinti yoluyla ödenmiş olan vergiler, 94 üncü madde kapsamında kesilen vergilerin tâbi olduğu hükümler çerçevesinde kesintiye tâbi kazançların beyan edildiği beyannamelerde hesaplanan vergiden mahsup edilecektir. Kurumlar da elde ettikleri bu nitelikteki gelirleri aynı şekilde mahsuba konu edeceklerdir. Beyanname üzerinde mahsup edilemeyen vergiler nakden veya mahsuben iade edilecektir.

Geçici 67 inci maddenin 5 inci fıkrasında, **gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmamasının geçici 67 inci maddenin 1, 2, 3 ve 4 numaralı fıkra hükümleri uyarınca yapılacak kesintiyi etkilemeyeceği** hükme bağlandığından, geliri elde eden kim olursa olsun yukarıda sayılan gelirler üzerinden %15 vergi kesintisi yapılacaktır.

Gelir elde eden kişilerin gerek vergi kanunlarında (GVK 94 veya KVK 24 üncü maddelerde) gerekse kendi özel kanunlarında gelir ve kurumlar vergisi muafiyeti öngörülmüş olmasının önemi yoktur. Söz konusu gelirlerin kamu kurum ve kuruluşlarınca elde edilmesi durumunda da kesinti yapılacaktır. Sadece geçici 67/5 inci maddede özel olarak belirtilen, Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan **borsa yatırım fonları ile emeklilik yatırım fonlarının elde ettikleri kazançlar üzerinden** geçici 67 nci maddenin 1 ve 4 numaralı fıkraları uyarınca **kesinti yapılmayacaktır**.

Geçici 67 inci maddede bu gelirlere ilişkin özel bir geçiş dönemi öngörülmediği içindir ki, hesabın ne zaman açıldığına bakılmaksızın, vade tarihinde, yani gelirin elde edildiği tarihteki esaslar geçerli olacaktır. Bunun anlamı, 1.1.2006 tarihinden itibaren vadesi dolan veya yenilenen hesaplar nedeniyle elde edilen bu nitelikteki gelirler üzerinden %15 vergi kesintisi yapılacağıdır. Söz konusu gelirlere ilişkin hesapların 1.1.2006 öncesinde açılmış olmasının önemi yoktur.

Kâr payı (temettü) gelirleri üzerinden geçici 67 nci madde gereğince vergi kesintisi yapılmayacak, bu gelirler üzerinden GVK'nun 94/6-b maddesi uyarınca vergi kesilmeye devam edilecektir.

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının bu konuya ilişkin yayımlamış olduğu 45 sayılı Gelir Vergisi Sirküleri ilişikte bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımızla.

“T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Gelir Vergisi Sirküleri/45

Konusu : Mevduat faizleri, kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığında ödenen kar payları ve repo gelirleri üzerinden yapılması gereken vergi tevkifatı

Tarihi : 18/01/2006

Sayısı : GVK-45/2006-2/ Tevkifat uygulaması-1

İlgili olduğu maddeler : Gelir Vergisi Kanunu Geçici Madde 67

1. Giriş

Gelir Vergisi Kanununa 5281 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle eklenen Geçici 67 nci maddede, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve özel finans kurumlarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemelere ilişkin ayrıntılı açıklamalar 30/12/2005 tarihli ve 26039 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 257 Seri Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılmıştır.

Mevduat faizleri, repo gelirleri ve kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığında ödenen kar payları üzerinden yapılacak tevkifata ilişkin açıklamalar bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. Yasal Düzenleme

Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesinin (4) ve (5) numaralı fıkraları aşağıdaki gibidir:

“ 4) Bankalar arası mevduat ile aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralarına yürütülen faizler hariç olmak üzere, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratlarından ödemeyi yapanlarca % 15 oranında vergi tevkifatı yapılır. Bu fıkra kapsamında yapılan tevkifat tutarları 98 inci ve 119 uncu maddelerde belirtilen sürelerde beyan edilir ve ödenir. Bu iratlar üzerinden 94 üncü madde veya Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

5) Gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca yapılacak tevkifatı etkilemez. Şu kadar ki, Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan borsa yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının elde ettikleri kazançlar üzerinden (1) ve (4) numaralı fıkralar uyarınca tevkifat yapılmaz.”

3. Tevkifat Uygulaması

Geçici 67 nci maddenin (4) numaralı fıkrasında yer alan gelirlere ilişkin tevkifat uygulamasında, gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, gerek vergi kanunlarında gerekse kendi özel kanunlarında gelir ve kurumlar vergisinden muaf olduğu belirtilen kurum ve kuruluşlarca elde edilen gelirler üzerinden Geçici 67 nci maddenin (4) numaralı fıkrası gereğince tevkifat yapılacaktır. Bu çerçevede, söz konusu gelirlerin kamu kurum ve kuruluşlarınca elde edilmesi durumunda da tevkifat yapılacağı tabidir.

Yukarıda sözü edilen kurum ve kuruluşlarca elde edilen gelirlerin 01/01/2006 tarihinden önce Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü veya Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi hükümlerine göre tevkifat kapsamı dışında bırakılmış olması, bu gelirler üzerinden Geçici 67 nci madde kapsamında yapılacak tevkifata ilişkin olarak hüküm ifade etmemektedir.

Öte yandan, menkul sermaye iratlarında elde etme tahsil esasına bağlı olduğundan, Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasında yer alan gelirler üzerinden, 01/01/2006 tarihinden itibaren ödemeyi yapanlarca %15 oranında vergi tevkifatı yapılacaktır. Söz konusu gelirlere ilişkin hesapların açılış tarihinin 2005 yılı olması veya 2005 yılında vadesinin yenilenmiş bulunması durumu değiştirmeyecektir.

Duyurulur. “